

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

Круглий стіл до дня Європи

**«Європейський вимір відновлення України: міжнародно-правові механізми,
інструменти та виклики»**

В межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права»

(електронне видання)

5 травня 2026 рік

м. Біла Церква

«ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ, ІНСТРУМЕНТИ ТА ВИКЛИКИ»: матеріали круглого столу присвячені до дня Європи – м. Біла Церква: БНАУ, 2026. 89 с.

Матеріали електронного видання містять питання, що стосуються обговорення широкого кола актуальних проблем щодо забезпечення та захисту прав людини в умовах воєнного стану, а також аналізу відповідності національної правової системи міжнародним стандартам у сфері прав людини.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

© Авторські тексти, 2026

УДК 347.13:614.2

ТЕЛЕМЕДИЦИНА В УКРАЇНІ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА МЕХАНІЗМИ АДАПТАЦІЇ ДО СТАНДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Ломакіна І.Ю., канд. юрид. наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Білоцерківський національний аграрний університет

Ключові слова: медичне право, телемедична допомога, воєнний стан, євроінтеграція, ЕСОЗ, транскордонні правовідносини, інформаційна безпека.

Екстремальні виклики сучасності, зумовлені триваючою повномасштабною військовою агресією проти України, детермінували докорінну реконфігурацію національної системи охорони здоров'я. Масштабне руйнування фізичної інфраструктури закладів охорони здоров'я, гостра депуляція окремих регіонів, внутрішнє переміщення мільйонів громадян та дефіцит кваліфікованих медичних кадрів на прифронтових і деокупованих територіях актуалізували правовий інститут телемедицини як стратегічно важливий інструмент забезпечення національної безпеки. Дистанційні методи діагностики, телеметрія та телереабілітація трансформувалися з факультативних опцій цифрової медицини на імперативні механізми реалізації конституційного права громадян на медичну допомогу (ст. 49 Конституції України). Водночас набуття Україною статусу кандидата на членство в Європейському Союзі актуалізує питання гармонізації вітчизняного законодавства із *acquis communautaire* ЄС, зокрема в частині імплементації Директиви 2011/24/ЄС про права пацієнтів у транскордонній медичній допомозі. Незважаючи на прийняття прогресивного Закону України № 3301-ІХ, правове забезпечення телемедичних послуг в умовах воєнного часу та векторів євроінтеграції містить низку доктринальних і практичних колізій, що потребують комплексного теоретико-правового осмислення.

Прийняття Закону України від 09.08.2023 р. № 3301-IX ознаменувало перехід до нової парадигми правового регулювання, делімітувавши поняття «телемедична допомога» та легітимізувавши термін «медична цифрова компетентність» працівника охорони здоров'я. Проте в умовах дії правового режиму воєнного стану виникає наукова потреба у диференціації цивільно-правового регулювання телемедицини та специфіки застосування мобільних телемедичних комплексів у межах тактичної медицини (на етапах медичної евакуації та догоспітального сортування), що потребує міжгалузевого узгодження з нормами військового права. Диференціація юридичної відповідальності. У фокусі правової доктрини залишається невирішена проблема розподілу деліктної (цивільно-правової) та кримінальної відповідальності у межах суб'єктного складу телемедичного консиліуму. Чинне законодавство належним чином не розмежовує межі юридичної відповідальності між лікуючим лікарем пацієнта та дистанційним лікарем-консультантом у разі настання деліктних наслідків (лікарської помилки) через дефекти зв'язку або неналежну верифікацію анамнестичних даних, отриманих онлайн. Кібербезпека та правовий режим медичної таємниці. Практика функціонування Електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ) в умовах гібридної війни демонструє підвищену вразливість конфіденційної інформації до кібератак. Забезпечення деліктної стійкості ЕСОЗ вимагає еквівалентного правового імпорту стандартів Загального регламенту про захист даних ЄС (GDPR). Особливої правової оцінки потребує легітимність транскордонного передання персональних даних українських пацієнтів під час використання іноземних хмарних гуманітарних платформ. Євроінтеграційні імперативи транскордонної телемедицини. Стратегічним вектором розвитку вітчизняного медичного права є нормативне забезпечення сумісності (interoperability) цифрових систем. Головним викликом є юридичне впровадження концепту узагальненої медичної виписки (patient summary), що уможливить легітимний транскордонний обмін даними між суб'єктами медичної практики України та країн ЄС. Це є першочерговою умовою захисту прав українських

мігрантів та інтеграції вітчизняних клінік до Європейських еталонних мереж (ERN). Еволюція інституту телемедицини в Україні свідчить про його високу адаптивність як інструменту кризового менеджменту. Задля системної інтеграції національного законодавства у єдиний правовий простір ЄС пропонується: Диверсифікувати на законодавчому рівні правовий статус телереабілітації як автономного виду медичної допомоги із встановленням специфічних критеріїв контролю якості; Розробити та нормативно закріпити механізми обов'язкового страхування професійної відповідальності медичних працівників при наданні виключно дистанційних послуг; Уніфікувати техніко-юридичні стандарти захисту баз даних ЕСОЗ із вимогами Директиви ЄС щодо транскордонної охорони здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. (зі змінами).
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 № 2801-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 4. Ст. 19. (у редакції від 01.01.2026).
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування телемедицини: Закон України від 09.08.2023 № 3301-ІХ. Відомості Верховної Ради України. 2023. № 87. Ст. 322.
4. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34. Ст. 481.
5. Про схвалення Стратегії розбудови телемедицини в Україні на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.07.2023 № 625-р. Урядовий кур'єр. 2023. № 145.
6. Деякі питання організації надання медичної допомоги із застосуванням телемедицини в умовах воєнного стану: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.05.2022 № 884. Офіційний вісник України. 2022. № 49. Ст. 2712.